

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

nr. 122.483 van 4 september 2003

in de zaken A. 76.429/IX-816

80.922/IX-1530.

In zake : I. + II.
Martine LOONES,
die woonplaats kiest bij
advocaat J. LAURENT,
kantoor houdende te BRUSSEL,
J.-B. Meunierstraat 22

tegen :

I. + II.

1. het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn van WATERMAAL-BOSVOORDE,
- II. 2. de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie van Brussel-Hoofdstad, vertegenwoordigd door haar Verenigd College,
die woonplaats kiest bij
advocaat Chr. RONSE,
kantoor houdende te BRUSSEL,
Havenlaan 16.

DE RAAD VAN STATE, IXe K A M E R,

Gezien een eerste verzoekschrift dat Martine LOONES op 23 november 1997 heeft ingediend om de nietigverklaring te vorderen van :

"1° de beslissing van het Vast Bureau van het O.C.M.W. van Watermaal-Bosvoorde tussengekomen op 24 september 1997, waardoor beslist werd dat :
'Artikel 1:

Een tuchtdossier is aangelegd tegenover Mevrouw LOONES gegradueerd verpleegster en een tuchtstraf werd overwogen.

Artikel 2:

De preventieve schorsing van Mevrouw LOONES werd onmiddellijk uitgesproken wegens hoogdringendheid voor een termijn van 4 maanden hetzij van 24 september 1997 tot en met 23 januari 1998 en met inhouden van de helft van haar wedde en ontzetting van haar bevorderingsaanspraken.

Artikel 3:

Deze uitgesproken preventieve schorsing zal door de Raad voor Maatschappelijk Welzijn in de eerstvolgende vergadering moeten bekrachtigd worden.

Artikel 4:

Mevrouw LOONES zal opgeroepen worden voor verhoor voor de Raad voor Maatschappelijk Welzijn op 2 oktober 1997'.

2° de beslissing van de Raad van het O.C.M.W. van Watermaal-Bosvoorde tussengekomen op 25 september 1997 die de beslissing genomen door het Vast Bureau op 24 september 1997 hierboven vermeld bevestigt";

Gezien een tweede verzoekschrift dat Martine LOONES op 30 oktober 1998 heeft ingediend om de nietigverklaring te vorderen van :

"1. De beslissing dd. 22 januari 1998 van de Raad voor Maatschappelijk Welzijn van het OCMW van Watermaal-Bosvoorde waarbij de afzetting van verzoekster als gegraduateerd verpleegster werd bevolen;

2. De beslissing van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie van Brussel-Hoofdstad dd. 1.9.98, aan verzoekster op 2.9.98 betekend, waarbij de beslissing sub 1 werd goedgekeurd";

Gelet op het arrest nr. 71.836 van 16 februari 1998 in de zaak A. 76.429/IX-816 waarbij de vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissingen wordt verworpen;

Gezien het verzoek tot voortzetting van de rechtspleging ingediend op 16 maart 1998 door verzoekster;

Gezien de regelmatig gewisselde memories van antwoord en van wederantwoord;

Gezien het verslag opgemaakt door eerste auditeur-afdelingshoofd R. VAN DER GUCHT;

Gelet op de beschikking van 7 maart 2002 tot voeging van de zaken;

Gelet op de beschikking van 7 maart 2002 die de neerlegging ter griffie van het verslag en van het dossier gelast;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan partijen en gezien de regelmatig gewisselde laatste memories;

Gelet op de beschikking van 13 februari 2003 waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 17 maart 2003;

Gehoord het verslag van kamervoorzitter J. DE BRABANDERE;

Gehoord de opmerkingen van advocaat L. MASSAUX, die loco advocaat J. LAURENT verschijnt voor verzoekster, van advocaat M. BOUTEN, die loco advocaat R. CHANTELOT verschijnt voor de eerste verwerende partij, en van advocaat Chr. RONSE, die verschijnt voor de tweede verwerende partij;

Gehoord het eensluidend advies van eerste auditeur-afdelingshoofd R. VAN DER GUCHT;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

1. Over de gegevens van de zaken.

Overwegende dat de gegevens van de zaken kunnen worden samengevat als volgt :

1.1. Verzoekster is sinds 1 juni 1989 in dienst van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn -hierna: OCMW- van Watermaal-Bosvoorde als gegradueerd verpleegster in de Residentie voor Senioren. Op 1 december 1990 wordt zij vast benoemd en op 1 juni 1992 wordt zij benoemd in de graad van gegradueerd verpleegster eerste klasse.

1.2. Met een nota van 22 september 1997 stelt de directrice van de Residentie voor Senioren de secretaris van het OCMW ervan in kennis dat verzoekster zich schuldig maakt aan zowel psychische als fysieke mishandeling van verscheidene residenten.

1.3. Met een nota van 23 september 1997 stelt de directrice van de Residentie voor Senioren de secretaris van het OCMW in kennis van nieuwe feiten van mishandeling en met een nota van 24 september 1997 geeft zij hem een aantal voorbeelden van de eerder gesignaleerde feiten.

1.4. De secretaris stelt hierover op 23 september 1997 ten laste van verzoekster een tuchtverslag op voor het vast bureau en de raad voor maatschappelijk welzijn.

1.5. Op 24 september 1997 neemt het vast bureau kennis van dat verslag en van de nota's van de directrice van de Residentie voor Senioren. Het beslist om ten laste van verzoekster een tuchtdossier aan te leggen en betrokkene bij hoogdringendheid in het belang van de dienst preventief te schorsen gedurende een termijn van vier maanden ingaande op 24 september 1997, met inhouding van de helft van haar wedde en met ontzegging van haar bevorderingsaanspraken, onder voorbehoud van bekrachtiging van die maatregel door de raad voor maatschappelijk welzijn bij zijn eerstvolgende vergadering. Tevens wordt beslist dat verzoekster op 2 oktober 1997 door de raad voor maatschappelijk welzijn zal worden gehoord.

1.6. Met een brief van dezelfde datum wordt verzoekster van deze beslissing in kennis gesteld en wordt zij opgeroepen voor het verhoor op 2 oktober 1997 door de raad voor maatschappelijk welzijn.

1.7. Op 25 september 1997 bekrachtigt de raad voor maatschappelijk welzijn de beslissing van 24 september 1997 van zijn vast bureau.

1.8. Op 2 oktober 1997 wordt verzoekster, bijgestaan door haar raadslieden, door de raad voor maatschappelijk welzijn gehoord. Een proces-verbaal van het verhoor wordt opgesteld.

1.9. Met een aangetekende brief van 6 oktober 1997 tegen ontvangstbewijs delen de voorzitter en de secretaris van het OCMW aan verzoekster mede dat de raad voor maatschappelijk welzijn in het kader van de instructie van het tuchtdossier dat tegen verzoekster werd geopend voor feiten die haar per aangetekende brief van 24 september 1997 ter kennis werden gegeven getuigen zal horen, hetzij ambtshalve, hetzij op vraag van verzoeksters raadsman.

1.10. De getuigenverhoren hebben plaats op 23 oktober 1997 en op 4 en 5 november 1997.

1.11. Met een aangetekende brief van 5 december 1997 tegen ontvangstbewijs wordt verzoekster opgeroepen om in het kader van de tegen haar ingeleide tuchtprocedure op 18 december 1997 door de raad voor maatschappelijk welzijn te worden gehoord.

1.12. Op 18 december 1997 wordt verzoekster, bijgestaan door haar raadslieden, door de raad voor maatschappelijk welzijn gehoord.

1.13. Aangezien verzoekster blijkens een ter zitting neergelegde verweernota te kennen geeft dat haar rechten van verdediging waren geschonden, wordt zij bij aangetekend schrijven van 23 december 1997 opgeroepen voor een nieuw verhoor.

1.14. Op 13 januari 1998 wordt verzoekster andermaal gehoord. Het proces-verbaal van het verhoor wordt aan verzoekster bij aangetekend schrijven van 14 januari 1998 overgezonden.

1.15. Op 22 januari 1998 richt de secretaris van het OCMW aan de raad voor maatschappelijk welzijn een nota, waarin hij oordeelt dat de sanctie van de afzetting gerechtvaardigd is.

1.16. Op 22 januari 1998 beslist de raad voor maatschappelijk welzijn tot de afzetting van verzoekster met ingang van 24 september 1997.

1.17. Bij aangetekend schrijven van 23 januari 1998 wordt aan verzoekster een exemplaar van het proces-verbaal van die beslissing medegedeeld.

1.18. Op 6 april 1998 keurt het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Watermaal-Bosvoorde de beslissing van 22 januari 1998 van de raad voor maatschappelijk welzijn goed.

1.19. Bij schrijven van 1 september 1998 wordt namens het verenigd college van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie van Brussel-Hoofdstad aan verzoekster medegedeeld dat de beslissing tot afzetting, door het verstrijken van de in artikel 110, eerste lid, van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn bedoelde termijn, geacht moet worden stilzwijgend te zijn goedgekeurd.

2. Over de ontvankelijkheid van het eerste beroep.

2.1. Overwegende dat ambtshalve moet worden opgeworpen dat de beslissing van het vast bureau om een tuchtdossier aan te leggen, de beslissing dat een preventieve schorsing door de raad van het OCMW dient te worden bekrachtigd en de beslissing dat verzoekster zal worden opgeroepen voor een verhoor door diezelfde raad, louter voorbereidende handelingen zijn die op zichzelf niet aanvechtbaar zijn voor de Raad van State, ook al kan de onwettigheid ervan eventueel worden aangevoerd als een annulatiemiddel tegen de eindbeslissing;

2.2. Overwegende dat de preventieve schorsing van verzoekster met ingang van 24 september 1997 tot en met 23 januari 1998 naderhand door de beslissing van 22 januari 1998 van de OCMW-raad, waarbij verzoekster met ingang van dezelfde datum werd afgezet, voorwerp van het tweede beroep, is opgeslorpt; dat die beslissing derhalve hetzelfde lot moet ondergaan als het met het tweede beroep bestreden afzettingsbesluit van 22 januari 1998; dat, met name, indien het beroep tegen die beslissing wordt verworpen, daaruit dan ook de verwerping volgt van het beroep tegen de preventieve schorsing, terwijl indien die afzetting vernietigd wordt, zulks dan ook geldt voor de preventieve schorsing;

3. Over de ontvankelijkheid van het tweede beroep.

3.1. Overwegende dat de verwerende partijen opwerpen dat het beroep buiten de beroepstermijn werd ingesteld omdat het verzoekschrift op 3 november 1998 ter griffie is neergelegd, hetzij meer dan zestig dagen na 2 september 1998, datum waarop volgens de verklaring van verzoekster de brief van 1 september 1998 van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, met de mededeling dat de afzetting definitief was geworden, door haar werd ontvangen;

3.2. Overwegende dat in dezen de zestigste dag na 2 september 1998 viel op 1 november 1998, een zondag en tevens wettelijke feestdag, zodat 2 november 1998 de laatste dag van de termijn van beroep bij de Raad van State was; dat als datum van instellen van het beroep geldt de verzending als aangetekende zending ter post en niet de dag waarop het verzoekschrift ter griffie wordt ontvangen; dat in dezen die verzending plaatshad op 30 oktober 1998; dat bijgevolg het beroep tijdig werd ingesteld;

4. Over de gegrondheid van het tweede beroep.

4.1. Overwegende dat in het auditoraatsverslag ambtshalve de schending wordt opgeworpen van artikel 17, § 1, van de gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, doordat in strijd met die bepaling, die van

openbare orde is, niet alle procedurestukken in het Nederlands, de taal van verzoekster, maar sommige in het Frans zijn opgesteld, in casu de processen-verbaal van haar verhoor van 2 oktober 1997, 18 december 1997 en 13 januari 1998, evenals die van het verhoor van de getuigen van 23 oktober en 4 en 5 november 1997, alsmede het informatief verslag van de secretaris van de raad voor maatschappelijk welzijn, waarin ten aanzien van de leden van die raad de ten laste gelegde feiten, de kwalificatie ervan en een tuchtvoorstel wordt geformuleerd; dat bovendien die verhoren ook niet in de taal van verzoekster blijken te zijn gehouden;

4.2. Overwegende dat de eerste verwerende partij hiertegen in de eerste plaats laat gelden dat het OCMW de hele tuchtprocedure in het Nederlands heeft gevoerd en dat verzoekster zelf uitdrukkelijk gevraagd heeft in het Frans verhoord te worden terwijl haar raadsman gevraagd heeft in het Frans te pleiten, dat het gebruik van het Frans alleen maar werd toegestaan om de rechten van de verdediging zo breed mogelijk te beschermen en de taak van verzoekster en haar raadsman te vergemakkelijken en dat een weigering voorzeker aanleiding zou hebben gegeven tot een incident waar verzoekster zich dan als slachtoffer zou hebben voorgesteld en beweerd zou hebben de procedure niet te kunnen volgen en namelijk de getuigenissen niet te begrijpen; dat zij vervolgens stelt dat de rechtspleging werd gevoerd in overeenstemming met artikel 6 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, waarvan de leden 1 en 3 inhouden dat de beklaagde, in een taal welke hij begrijpt, dient te worden geïnformeerd over de tenlastelegging, zich daartegen moet kunnen verweren en er met gelijke wapens moet kunnen optreden; dat volgens haar het standpunt van het auditoraat in strijd is met artikel 6 van voornoemd Europees Verdrag;

4.3.1. Overwegende dat de wetgeving op het gebruik van de talen van openbare orde is en dat de betrokkenen er, zelfs in gemeen akkoord, niet kunnen van afwijken; dat daar anders over oordelen het gevaar inhoudt dat een tuchtrechtelijk vervolgde ambtenaar zoals verzoekster, om een tuchtcollege waarvan de meeste leden zijn taal niet begrijpen gunstig te stemmen, afstand doet van het recht zich te verdedigen in zijn eigen taal dat de wet hem verleent; dat vaststaat en de verwerende

partijen niet ontkennen dat in deze zaak sommige essentiële stukken van de tuchtprocedure niet in het Nederlands, zoals nochtans wordt vereist door artikel 17, § 1, B, 1°, van de taalwetgeving, werden opgesteld;

4.3.2. Overwegende dat artikel 6 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens een aantal minimumeisen stelt waaraan bepaalde rechtsplegingen moeten voldoen, onder meer dat de beklaagde zich moet kunnen verdedigen in een taal die hij begrijpt; dat zulks niet uitsluit dat de nationale wetgeving op dat stuk meer stringente eisen stelt, zoals dat ter zake het geval is; dat het ambtshalve opgeworpen middel gegrond is,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Vernietigd worden :

1. de beslissing van 24 september 1997 van het vast bureau van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn van Watermaal-Bosvoorde waarbij Martine LOONES preventief wordt geschorst voor vier maanden, alsmede de bekrachtiging daarvan op 25 september 1997 door de raad voor maatschappelijk welzijn;
2. de beslissing van 22 januari 1998 van de raad voor maatschappelijk welzijn van Watermaal-Bosvoorde houdende de afzetting van Martine LOONES als gegradueerd verpleegster;
3. de beslissing van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie van Brussel-Hoofdstad van 1 september 1998, waarbij de beslissing sub 2. wordt goedgekeurd.

Artikel 2.

Het beroep in de zaak A. 76.429/IX-816 wordt voor het overige verworpen.

Artikel 3.

De kosten van de vordering tot schorsing en van het beroep tot nietigverklaring in de zaak A. 76.429/IX-816, bepaald op 347,06 euro, komen ten laste van de eerste verwerende partij.

De kosten van het beroep tot nietigverklaring in de zaak A. 80.922/IX-1530, bepaald op 173,53 euro, komen ten laste van de verwerende partijen, ieder voor een bedrag van 86,77 euro.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting, op vier september 2000 en drie, door de IXe kamer, die was samengesteld uit :

de HH.	J. DE BRABANDERE,	kamervoorzitter,
	L. HELLIN,	staatsraad,
	A. VANDENDRIESSCHE,	staatsraad,
Mevr.	S. VAN AELST,	griffier.

De griffier,

De voorzitter,

S. VAN AELST.

J. DE BRABANDERE.